

Lietuvos korupcijos žemėlapis 2016

2016 m. rugsėjis - spalio

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Projekto “Lietuvos korupcijos žemėlapis” užsakovai ir vykdytojai

Projektas “Lietuvos korupcijos žemėlapis” buvo pradėtas 2001 m. Iki 2016 m. rudens iš viso buvo atliktos 9 reprezentatyvių apklausų bangos: 2001 m., 2002 m., 2004 m., 2005 m., 2007 m., 2008 m., 2011 m., 2014 m. ir 2016 m. Iki 2008 m. buvo vykdomos tik Lietuvos gyventojų ir verslininkų apklausos, o nuo 2008 m. atliekamos ir valstybės tarnautojų apklausos. 2001-2008 m. šį tyrimą inicijavo Transparency International Lietuvos skyrius (TILS), o 2011-2016 m. – Specialiųjų tyrimų tarnyba (STT). Tyrimus įvairiais metais atliko Baltijos tyrimai, TNS Gallup, RAIT, VISEO, Vilmorus.

Tyrimo metodologija I

- **Tyrimo tikslas: įvertinti korupcinę situaciją Lietuvoje**

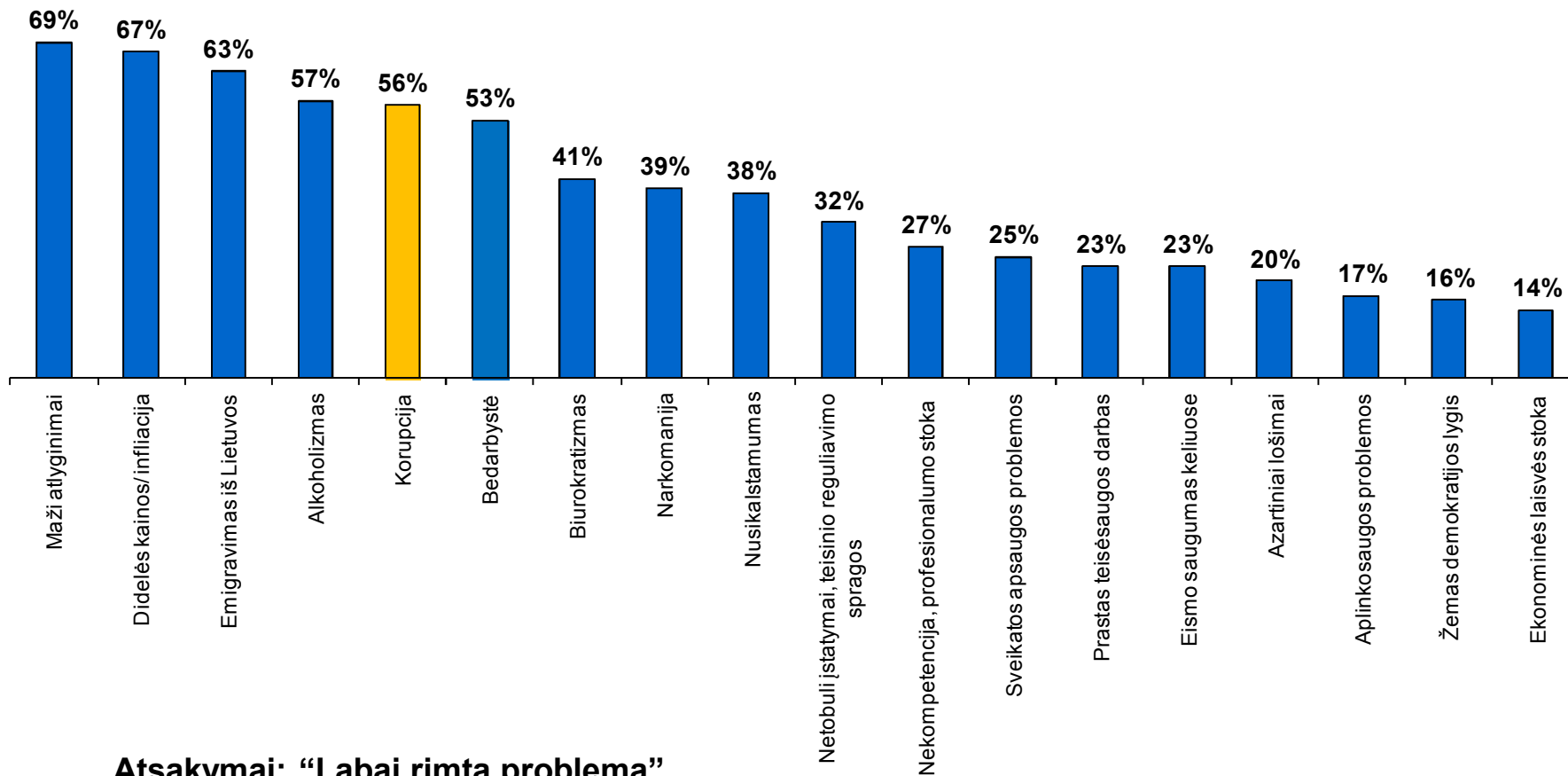
- **Tyrimo uždaviniai:**
 - įvertinti tikslinių grupių požiūrį į korupciją
 - nustatyti respondentų korupcinę patirtį
 - įvertinti antikorupcinį potencialą

- **Tikslinės respondentų grupės ir imtys:**
 1. 18 m. ir vyresni Lietuvos gyventojai, N=1002
 2. Verslo įmonių vadovai arba jų nurodyti įmonių atstovai, N=503
 3. Valstybės tarnautojai, N=502

- **Apklauso metodas:**
 1. Lietuvos gyventojų apklausa: akivaizdinis interviu respondento namuose.
 2. Verslo įmonių vadovų apklausa: interviu telefonu.
 3. Valstybės tarnautojų apklausa: interviu darbo vietoje ir internetu.

Korupcija tarp kitų problemų

Aktualiausios Lietuvos problemos

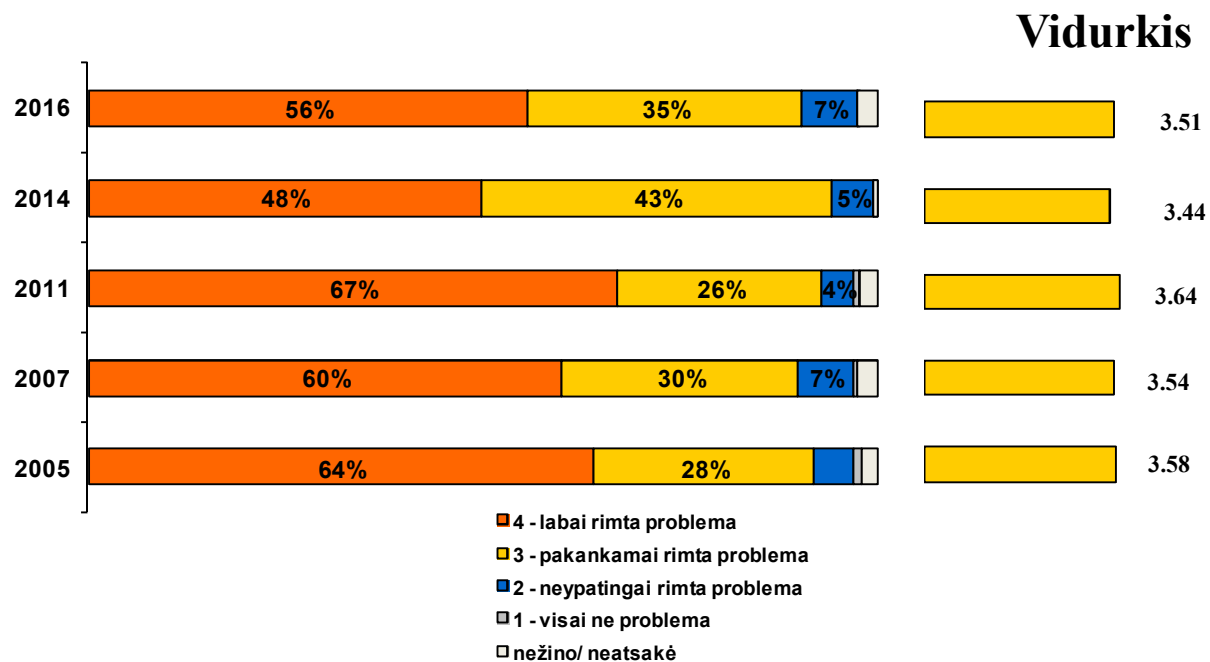

Atsakymai: “Labai rimta problema”

Q1. Pradedant mūsų pokalbį aš Jums perskaitysiu keletą probleminių reiškinių, o Jūs pasakykite, kiek rimta Jūs laikote kiekvieną iš šių problemų šiuo metu Lietuvoje?

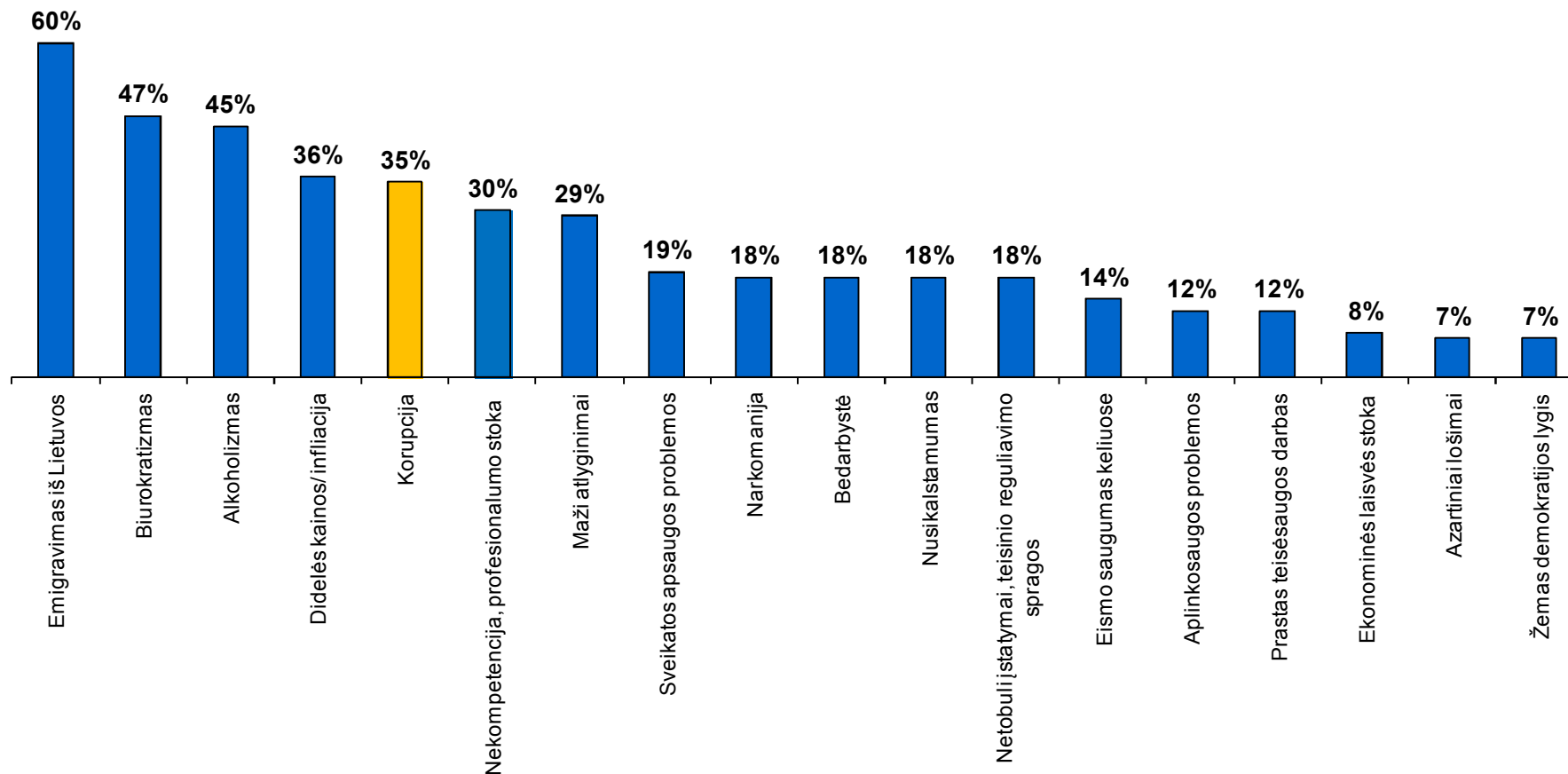
Gyventojai 2016

Aktualiausios Lietuvos problemos: korupcija

Gyventojai 2005-2016

Aktualiausios Lietuvos problemos

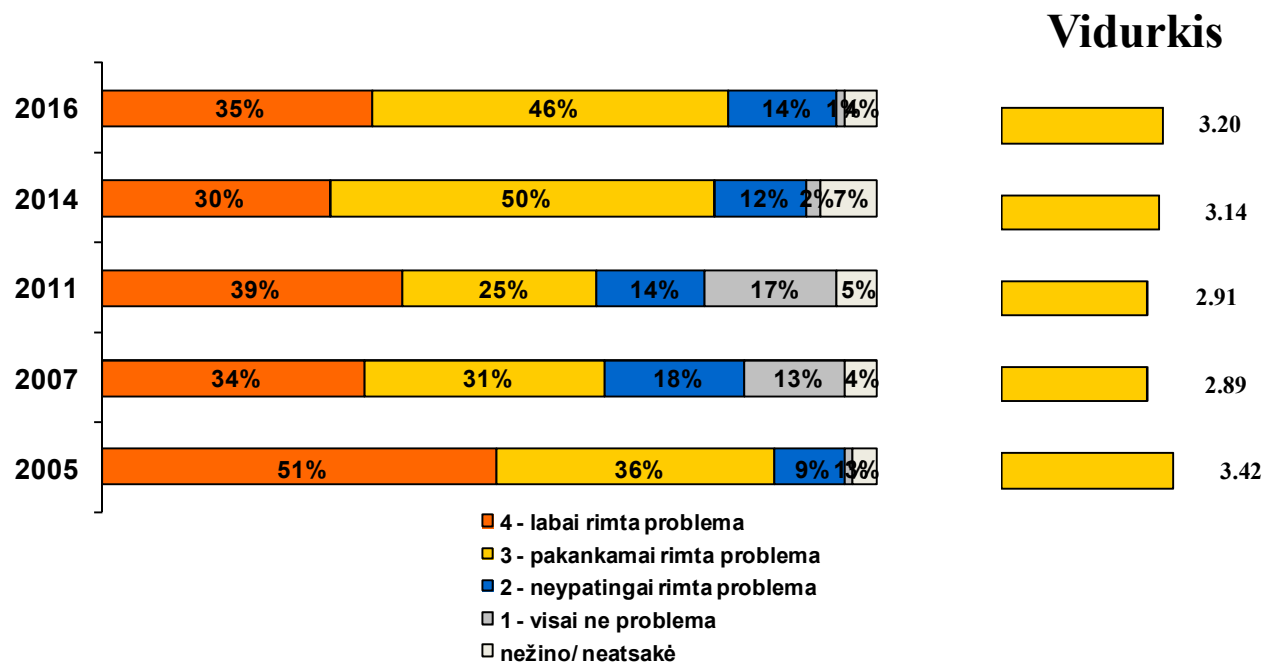
Atsakymai: “Labai rimta problema”

Q1. Pradedant mūsų pokalbį aš Jums perskaitysiu keletą probleminių reiškinių, o Jūs pasakykite, kiek rimta Jūs laikote kiekvieną iš šių problemų šiuo metu Lietuvoje?

Įmonės 2016

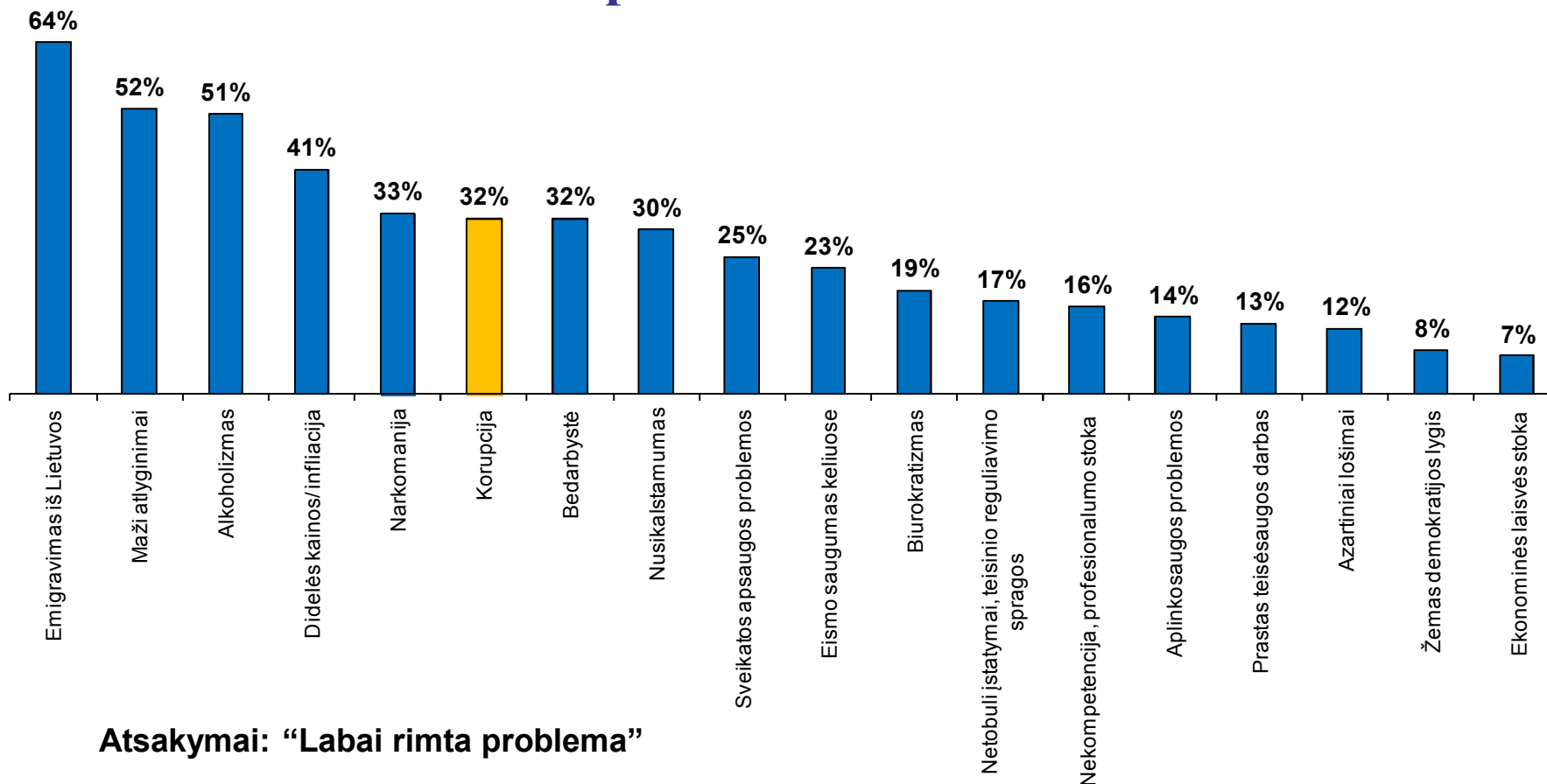
2016 m. rugsėjis - spalvis

Aktualiausios Lietuvos problemos: korupcija

Įmonės 2005-2016

Aktualiausios Lietuvos problemos

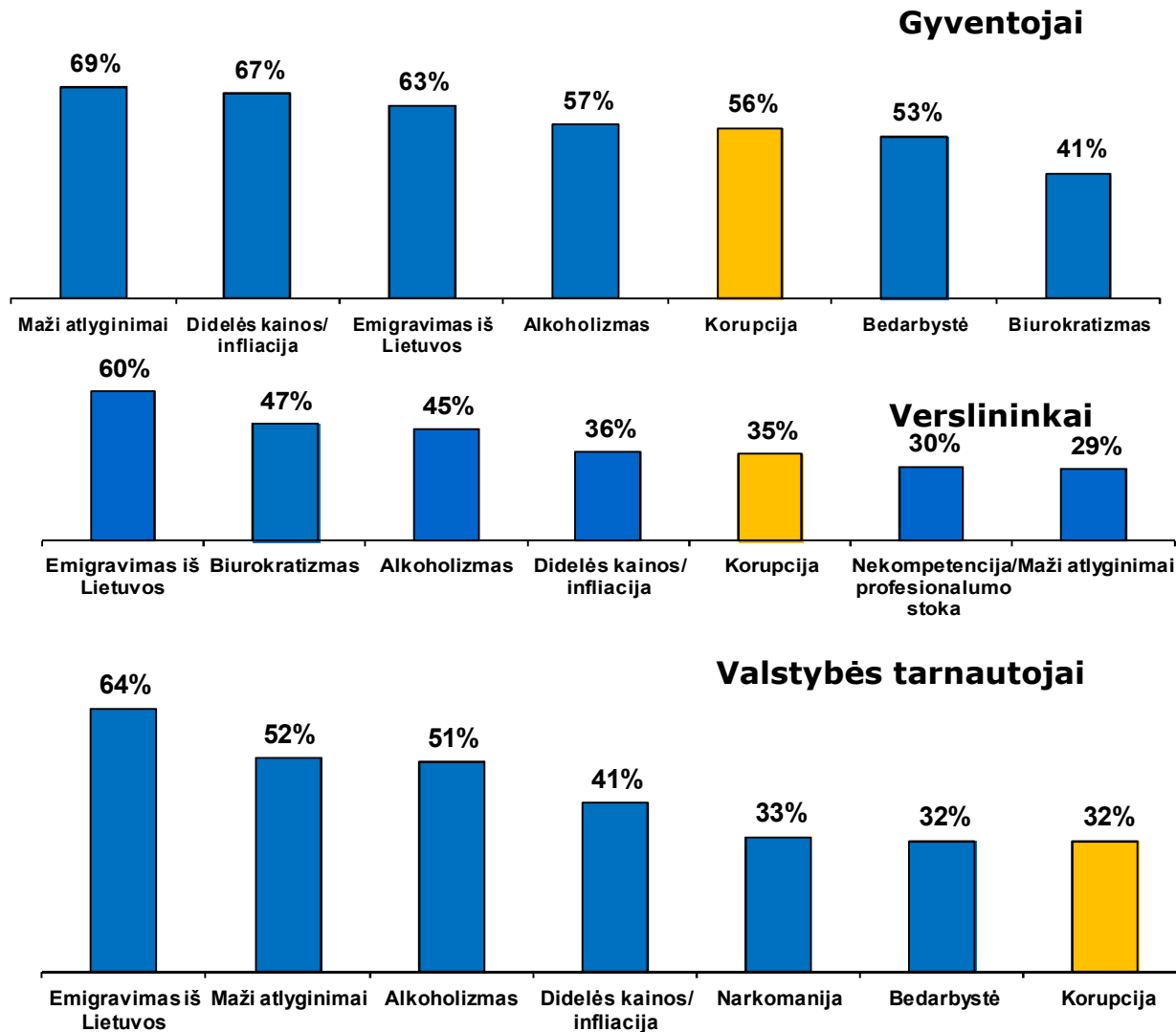

Atsakymai: “Labai rimta problema”

Q1. Pradedant mūsų pokalbį aš Jums perskaitysiu keletą probleminių reiškinių, o Jūs pasakykite, kiek rimta Jūs laikote kiekvieną iš šių problemų šiuo metu Lietuvoje?

Valstybės tarnautojai 2016

Aktualiausios Lietuvos problemos: tikslinių grupių atsakymų palyginimas

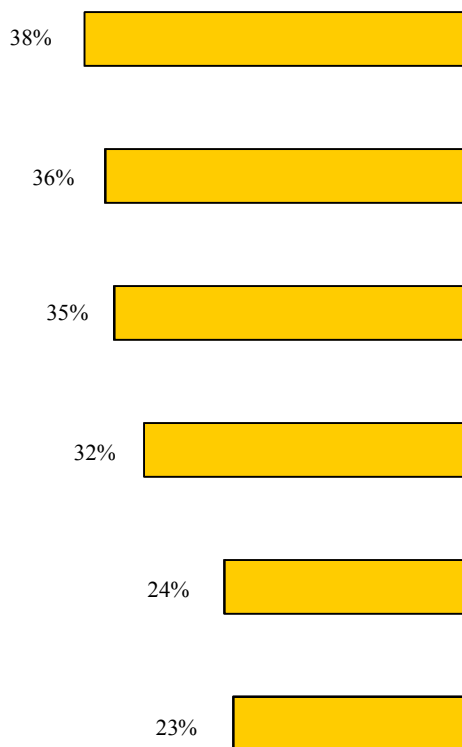
2016

2016 m. rugsėjis - spalvis

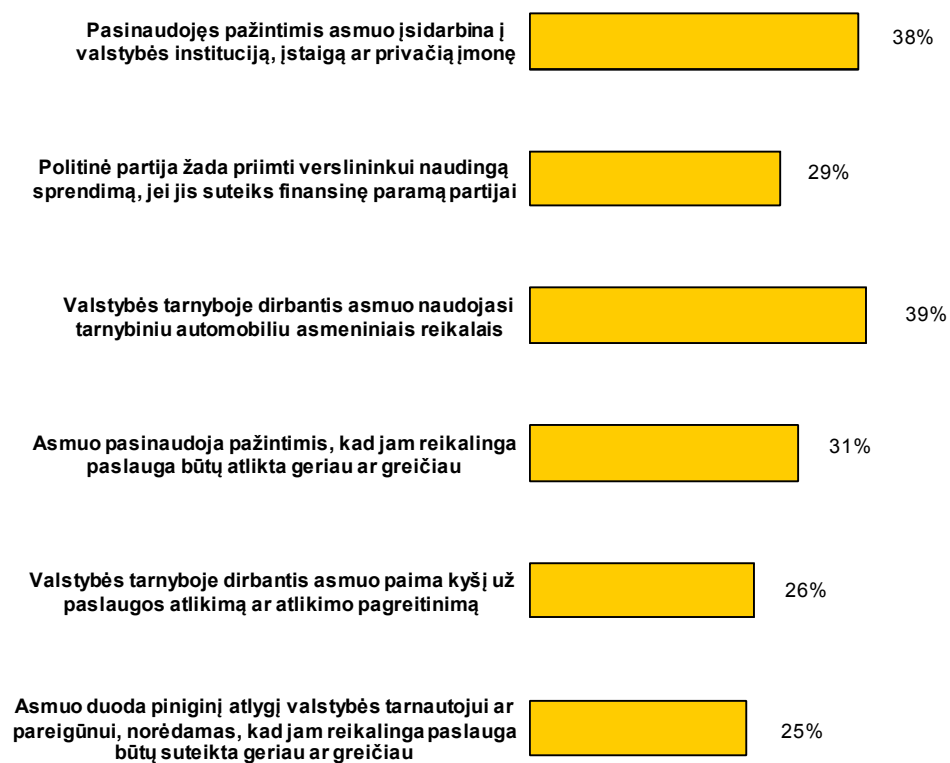
Korupcinogeninės situacijos

Korupcinogeninių situacijų paplitimas

2016 m.

2014 m.

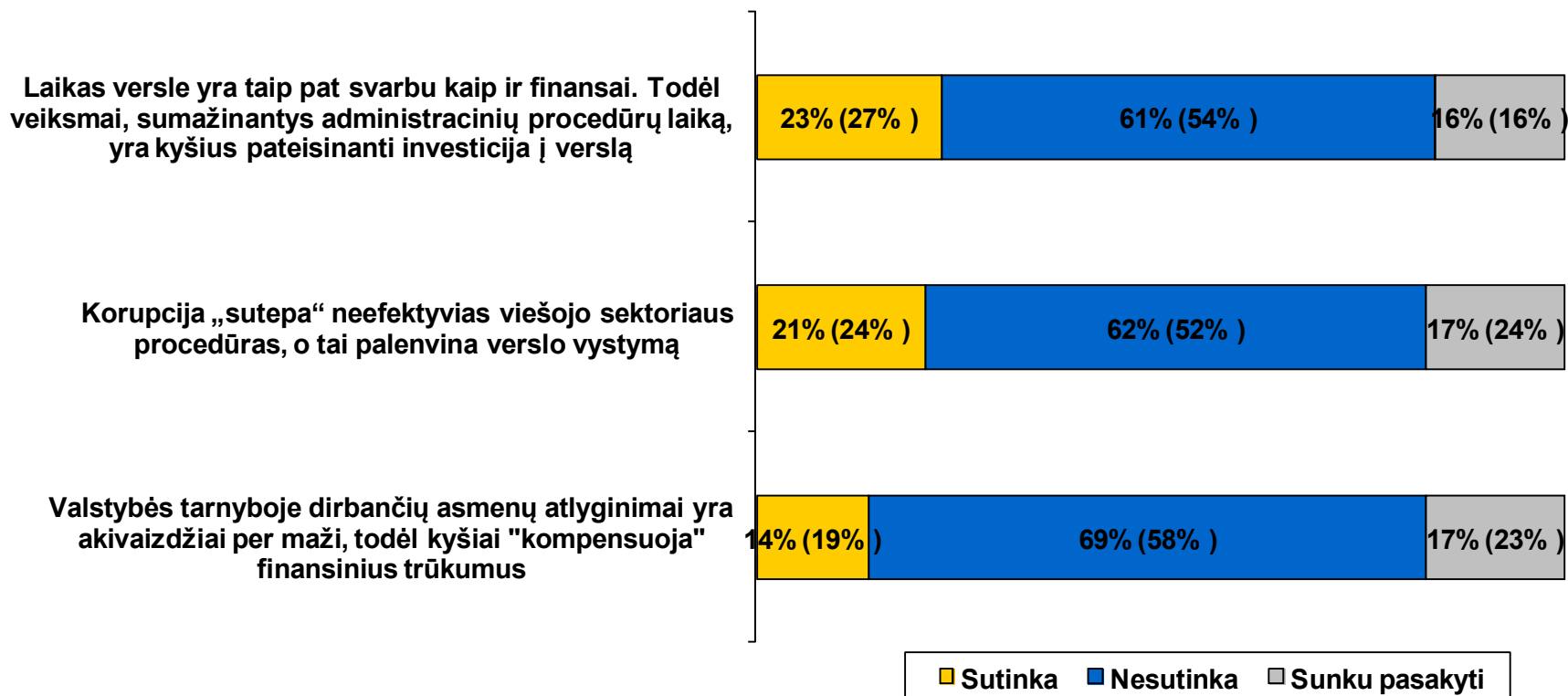

Gyventojai 2014-2016

Atsakymai “labai paplitę”

Požiūris į korupciją

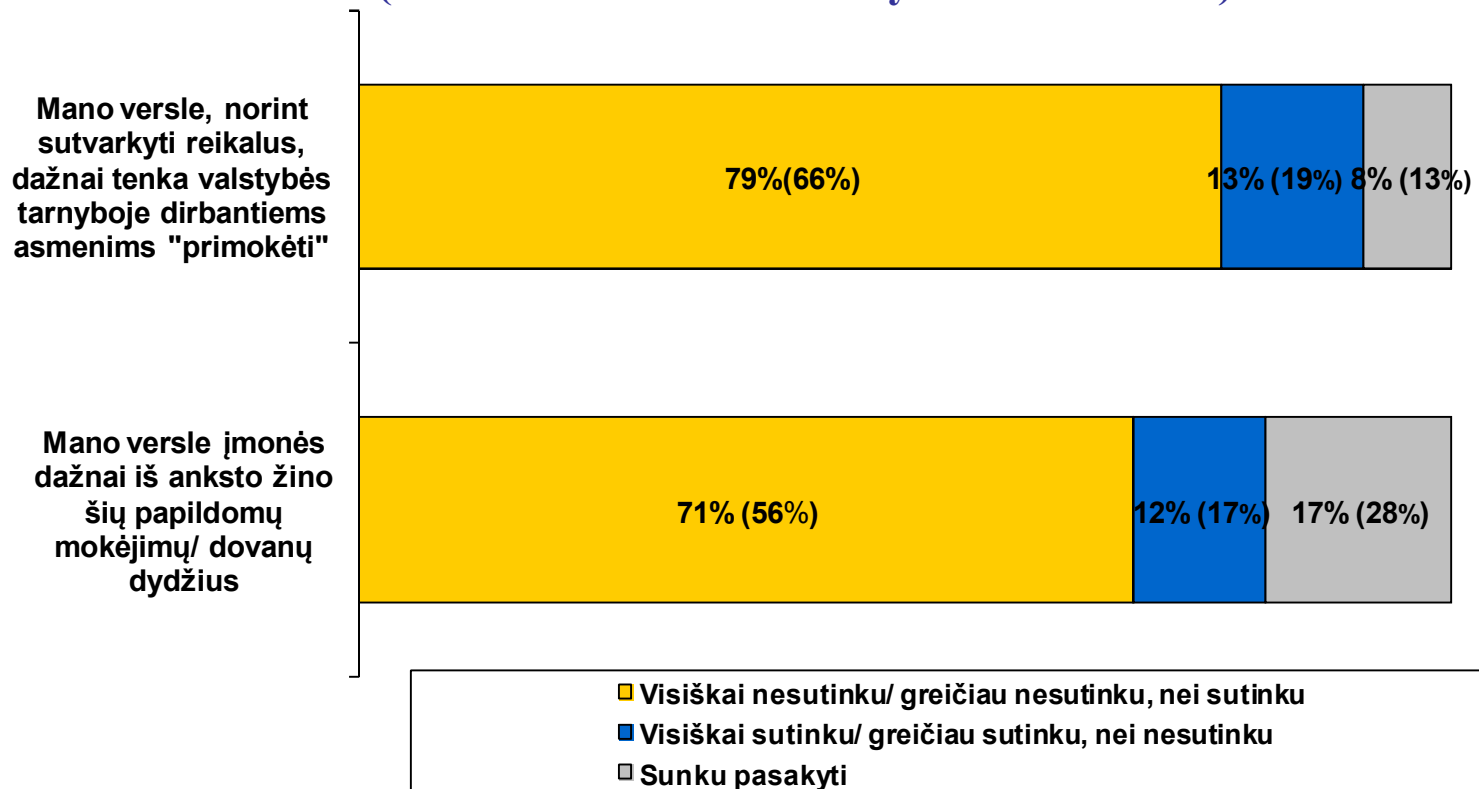
Korupcijos poveikio verslui vertinimas (skliausteliuose 2014 m. tyrimo rezultatai)

Q4. Aš Jums perskaitysiu keletą teiginių apie poveikį versle. O Jūs pasakykite, ar Jūs sutinkate su šiais teiginiais, ar ne.

Įmonės 2014-2016

Korupcinė verslo aplinka (skliausteliuose 2014 m. tyrimo rezultatai)

Q11. Kalbant apie valstybės tarnautojus, kiek Jūs sutinkate su tokiais teiginiais?

Įmonės 2014-2016

Korupcijos mastų kaita

Kaip korupcijos mastai pasikeitė per 5 metus?

	2001	2002	2004	2005	2007	2008	2011	2014	2016
Labai išaugo	26%	30%	26%	50%	42%	54%	27%	14%	22%
Šiek tiek išaugo	27%	24%	28%	28%	30%	23%	26%	21%	20%
Nepakito	20%	24%	21%	13%	17%	13%	29%	35%	31%
Šiek tiek sumažėjo	5%	6%	7%	4%	7%	5%	9%	15%	13%
Labai sumažėjo	1%	0%	0%	0%	1%	0%	1%	1%	1%
Nežino, neatsakė	22%	15%	19%	4%	4%	5%	8%	14%	13%

Gyventojai 2001-2016

Kaip korupcijos mastai pasikeitė per 12 mėnesių?

	2005	2007	2008	2011	2014	2016
Labai išaugo	31%	23%	41%	16%	9%	16%
Šiek tiek išaugo	33%	31%	25%	23%	17%	20%
Nepakito	28%	36%	25%	41%	48%	38%
Šiek tiek sumažėjo	2%	4%	3%	7%	10%	9%
Labai sumažėjo	0%	0%	0%	0%	1%	1%
Nežino, neatsakė	5%	6%	6%	12%	15%	16%

Gyventojai 2005-2016

Kaip korupcijos mastai pasikeis per ateinančius 3 metus?

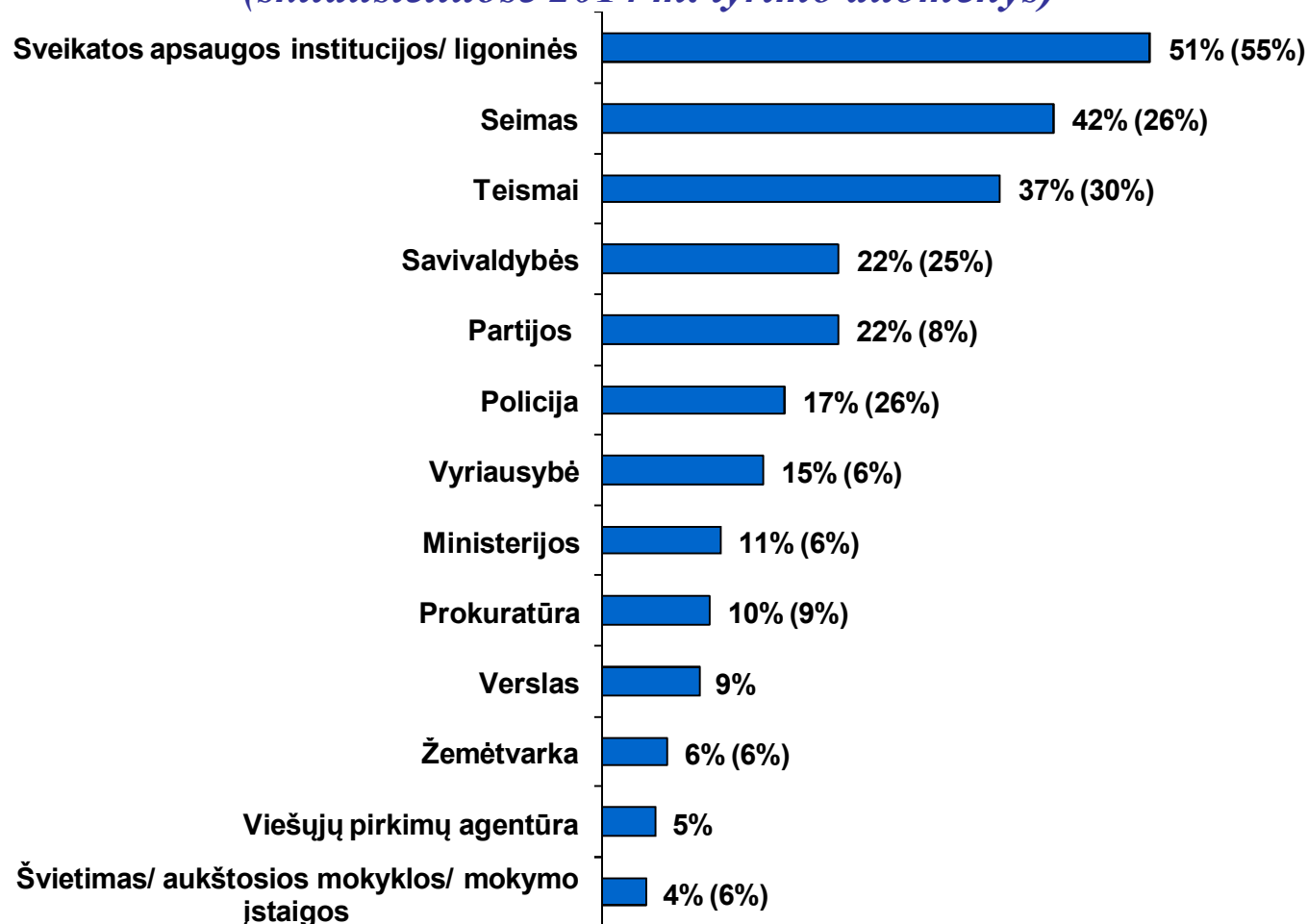
	2005	2007	2011	2014	2016
Labai išaugo	16%	14%	8%	6%	6%
Šiek tiek išaugo	27%	28%	13%	12%	14%
Nepakis	32%	32%	47%	45%	46%
Šiek tiek sumažės	17%	14%	18%	21%	17%
Labai sumažės	1%	1%	0%	1%	1%
Nežino, neatsakė	7%	12%	14%	16%	16%

Gyventojai 2005-2016

Korupcijos paplitimas institucijose

Labiausiai korumpuotos institucijos Lietuvoje *(atviras klausimas)*

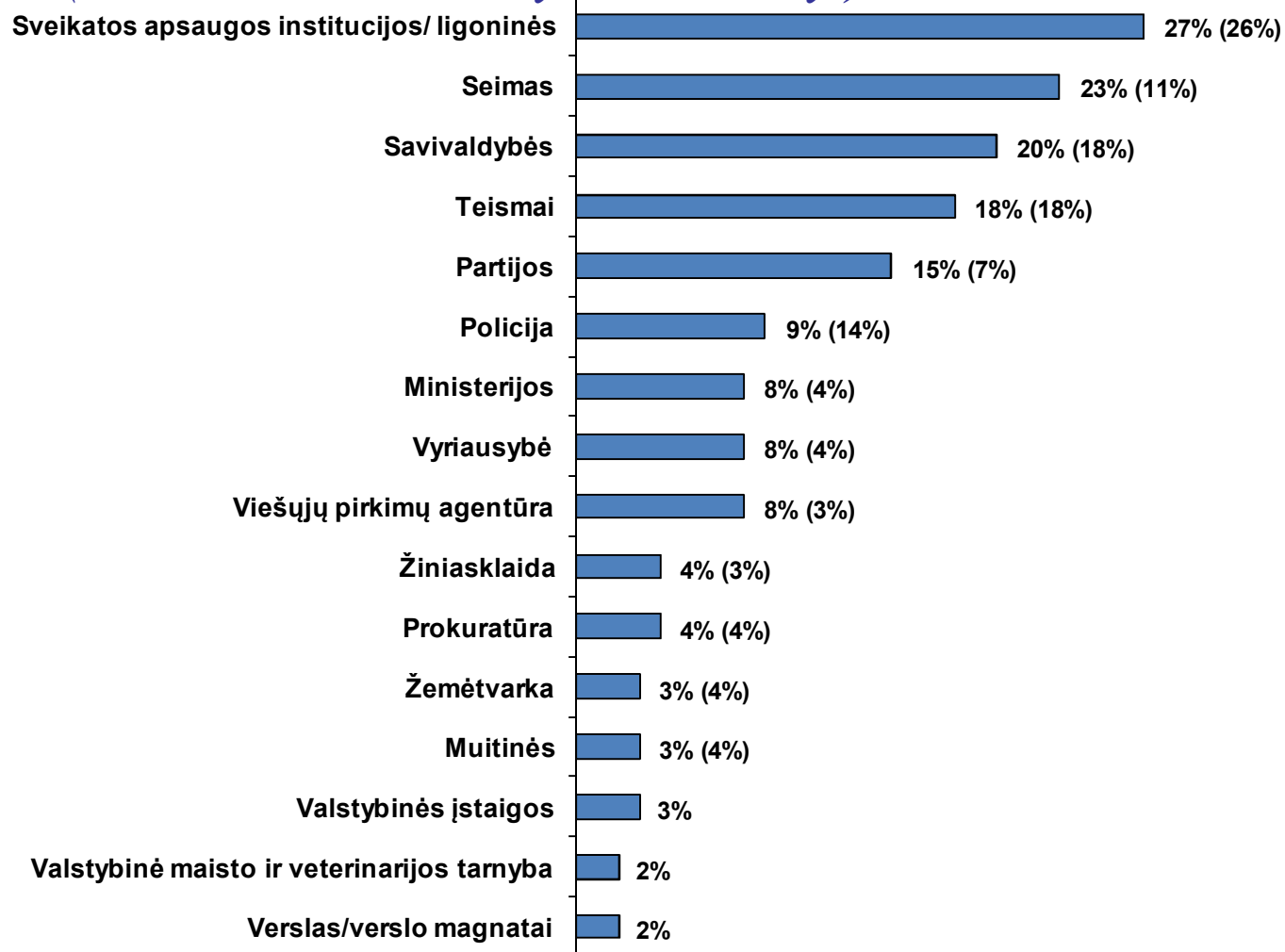
(skliausteliuose 2014 m. tyrimo duomenys)

Q9. Kalbant apie korupciją ir įvairių įstaigų bei institucijų korumpuotumą, gal galėtumėte įvardinti 5 įstaigas ar institucijas, kurios, Jūsų nuomone, šiuo metu Lietuvoje yra labiausiai korumpuotos?

Gyventojai 2014-2016

Labiausiai korumpuotos institucijos Lietuvoje *(atviras klausimas)* *(skliausteliuose 2014 m. tyrimo duomenys)*

Q9. Kalbant apie korupciją ir įvairių įstaigų bei institucijų korumpuotumą, gal galėtumėte įvardinti 5 institucijas ar įstaigas, kurios, Jūsų nuomone, šiuo metu Lietuvoje yra labiausiai korumpuotos?

Konkrečių ministerijų ar įstaigų korumpuotumo vertinimas, atsakymai “labai korumpuota” daugiau nei 25% (2016 m. arba 2014 m.)

	2014	2016
Sveikatos apsaugos ministerija	26%	29%
Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija	26%	33%
Ignalinos atominė elektrinė	26%	28%
Muitinės departamentas	34%	32%
Lietuvos energija	-	29%
Krašto apsaugos ministerijos Įsigijimų departamentas	11%	28%
Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba	41%	47%

Gyventojai 2014-2016

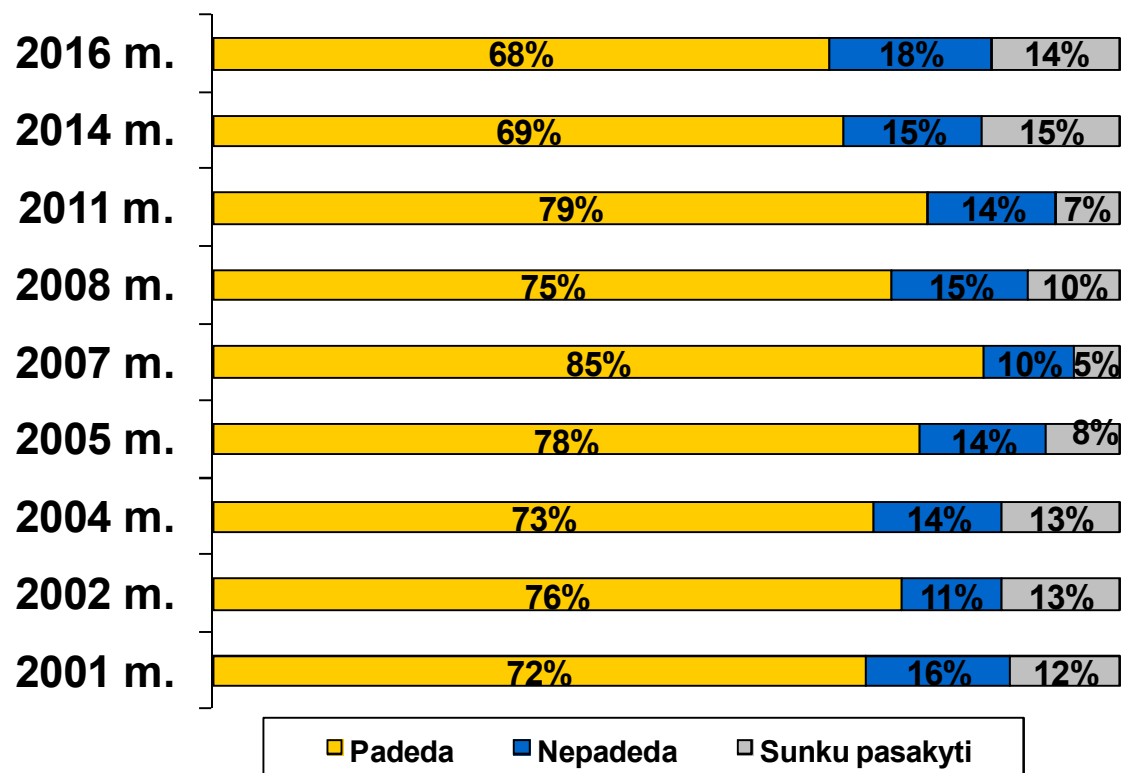
Konkrečių ministerijų ar įstaigų korumpuotumo vertinimas, atsakymai “labai korumpuota” daugiau nei 25% (2016 m. arba 2014 m.)

	2014	2016
Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba	29%	36%
Respublikinės ligoninės	36%	35%
Miestų ir rajonų ligoninės	33%	31%
Viešųjų pirkimų tarnyba	24%	37%
Nacionalinė žemės tarnyba	17%	31%
Kelių policija	33%	24%

Gyventojai 2014-2016

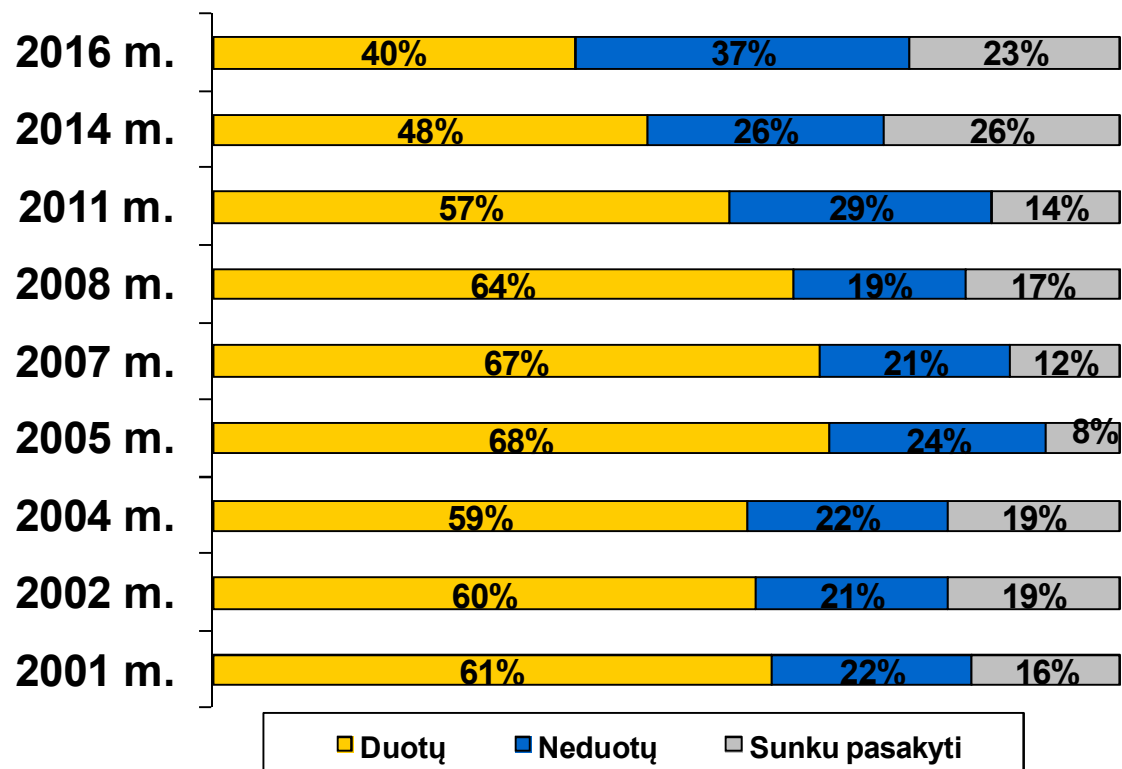
Korupcinė patirtis

Problemų sprendimas duodant kyšį

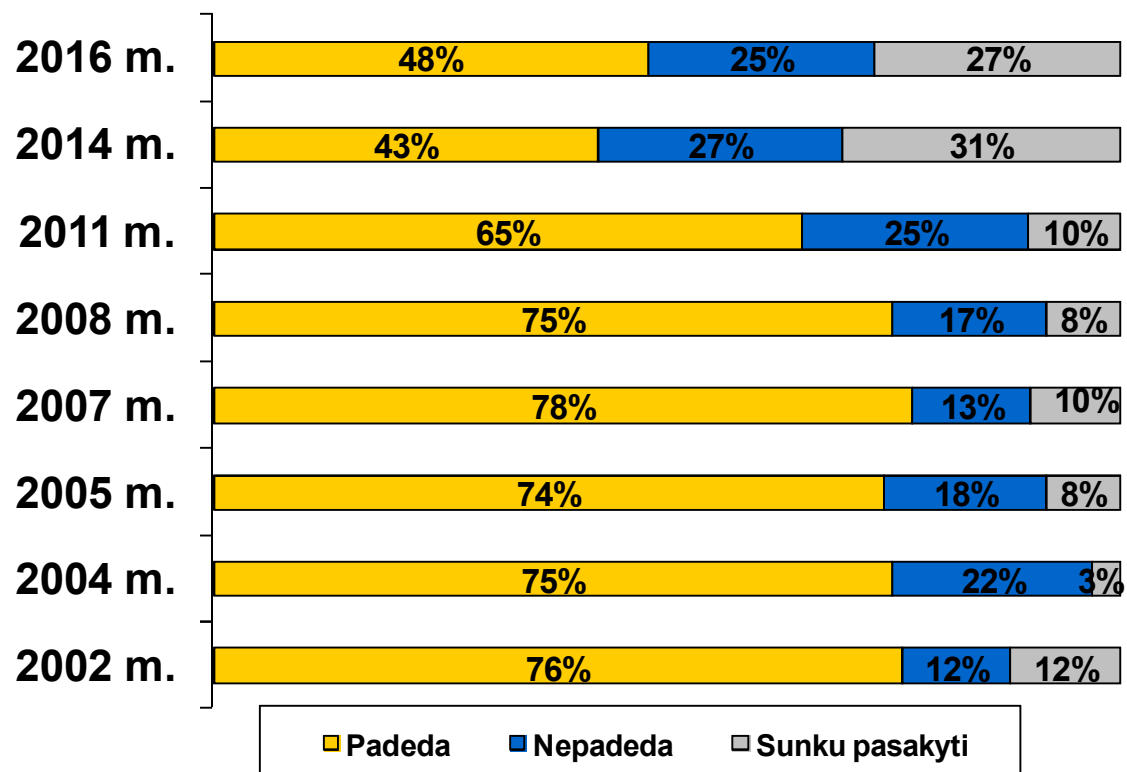
Gyventojai 2001-2016

Pasirengimas duoti kyšį, siekiant išspręsti savo problemas

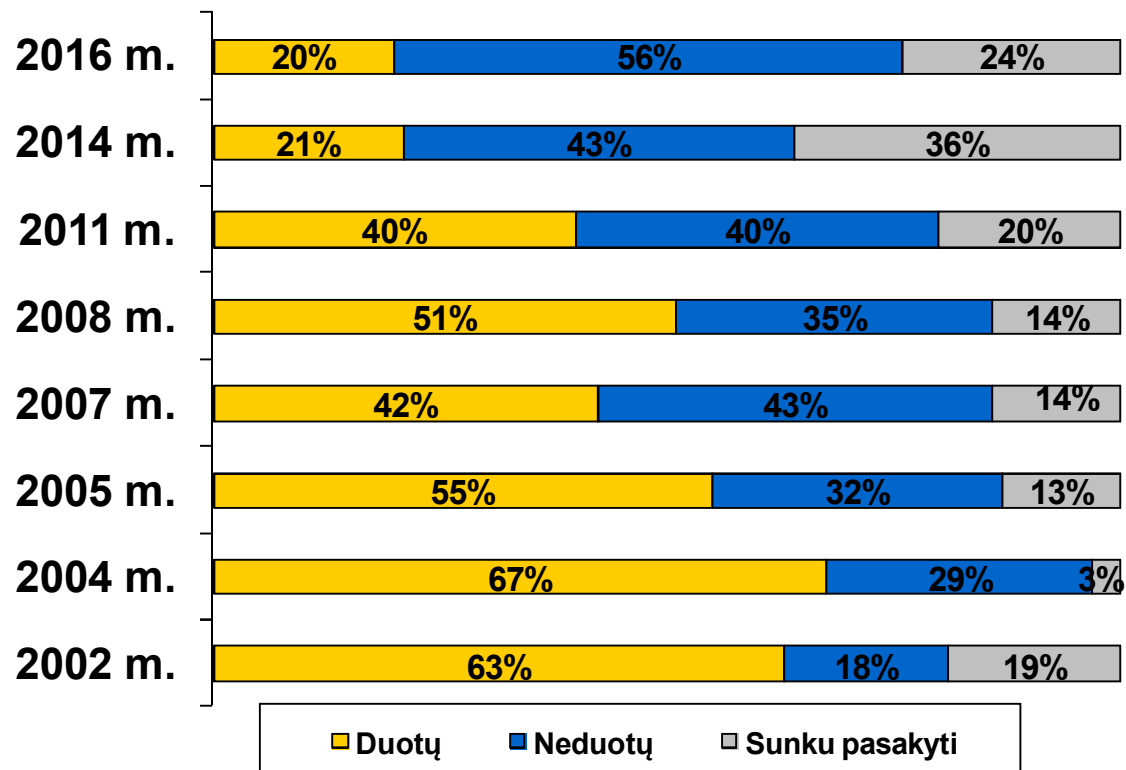
Gyventojai 2001-2016

Problemų sprendimas duodant kyšį

Įmonės 2002-2016

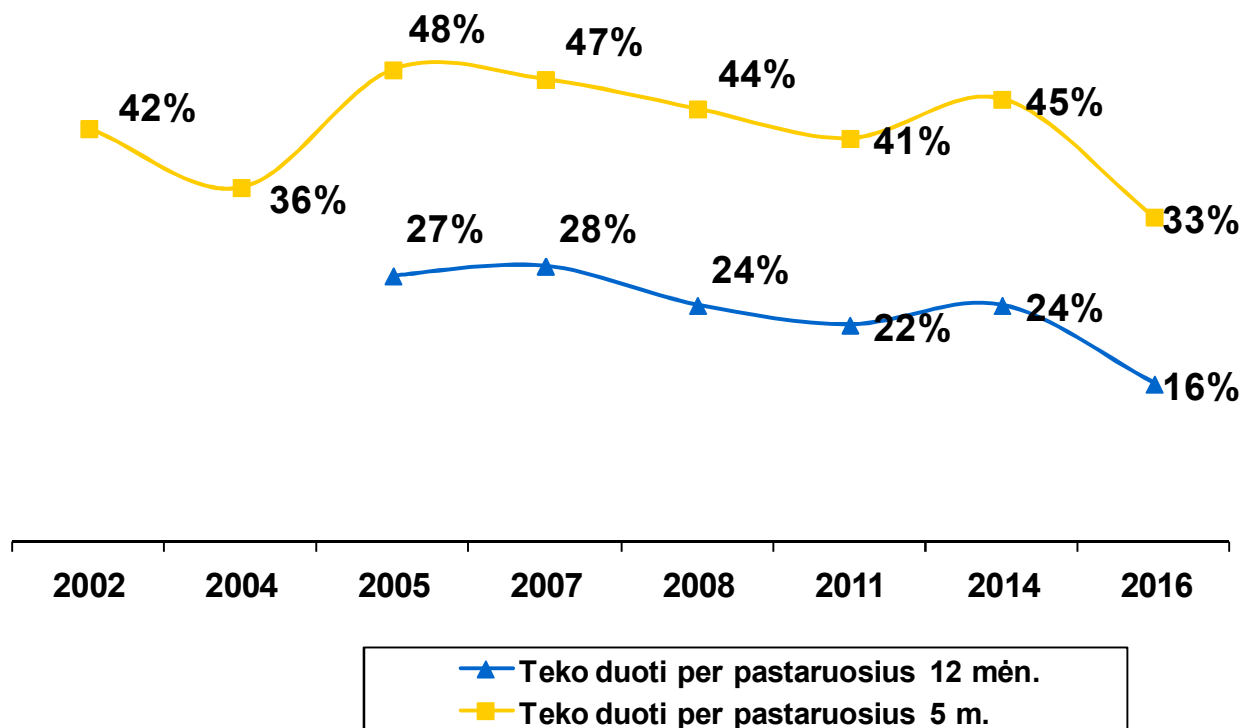
Pasirengimas duoti kyšį, siekiant išspręsti įmonės problemas

Įmonės 2002-2016

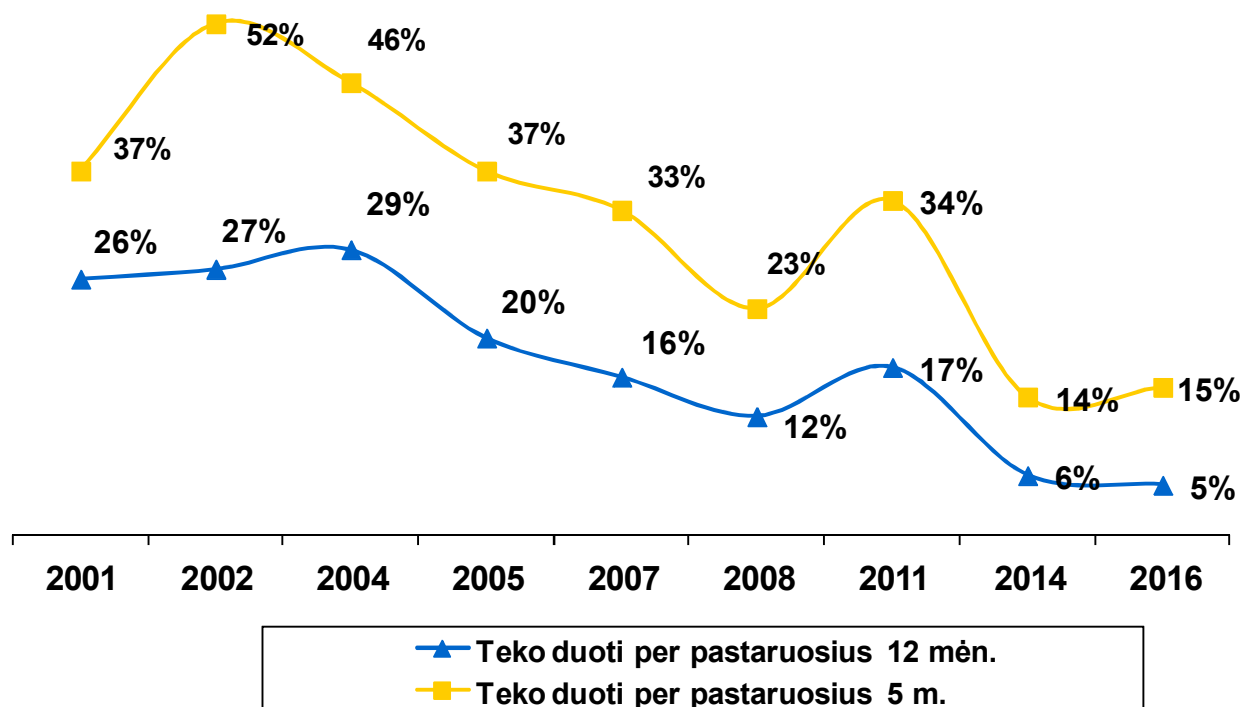
2016 m. rugsėjis - spalvis

Davusių kyšių dalis

Gyventojai 2002-2016

Davusių kyšį dalis

Įmonės 2001-2016

Kyšio nedavimo priežastys

	2004	2005	2007	2011	2014	2016
Nes nebuvo tokios situacijos, kurioje iš manęs būtų reikalaujama kyšio	38%	56%	52%	52%	49%	49%
Iki šiol pavykdavo išspręsti visus klausimus be kyšių	27%	25%	30%	28%	32%	35%
Nes tai prieštarauja mano įsitikinimams	12%	13%	16%	21%	24%	26%
Nes tam tiesiog neturėjau pinigų	16%	17%	15%	21%	11%	14%
Nes tada pažeisčiau įstatymus	3%	4%	6%	6%	5%	11%
Kadangi netikėjau, kad tai padės išspręsti problemą	8%	10%	8%	6%	7%	10%
Nes nežinojau, kaip tai padaryti/ nemoku elgtis tokiose situacijose	7%	8%	7%	7%	7%	4%

Gyventojai 2004-2016

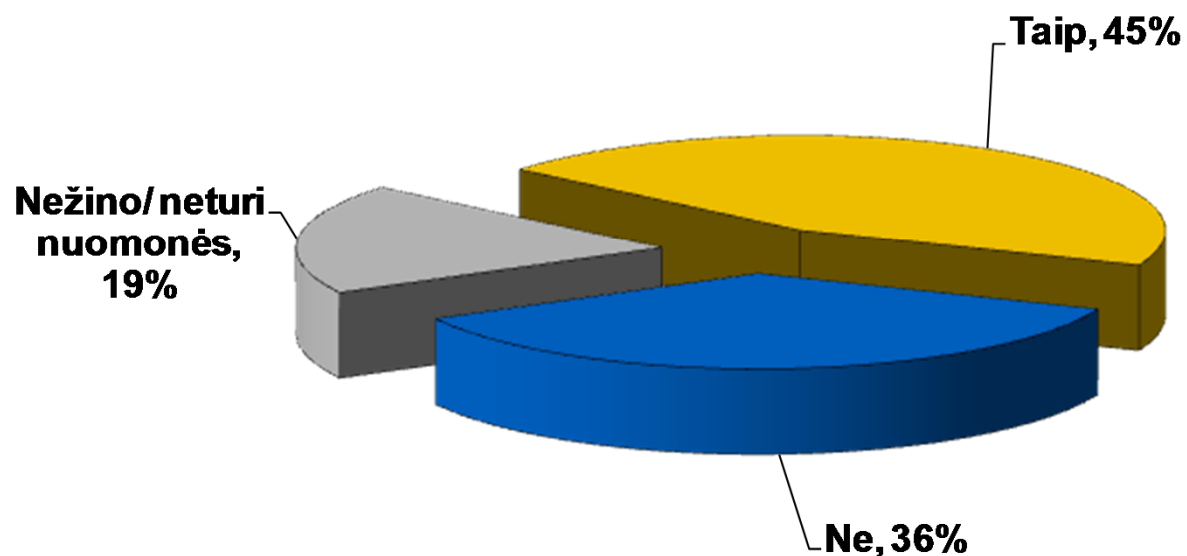
2016 m. rugsėjis - spalvis

Skaičiuojama nuo respondentų, nė karto nedavusių kyšių per pastaruosius 5 metus

32

Tyrimas atliktas LR Specialiųjų tyrimų tarnybos
užsakymu

Politikų spaudimas valstybinėms institucijoms (*Protegavimas savo partijos narių, kad šie užimtų pareigas viešajame sektoriuje*)

Q24-1. Ar susiduriate su situacija, kai politikai proteguoja savo partijų narius, kad šie užimtų pareigas viešajame sektoriuje?

Valstybės tarnautojai 2016

Prievartavimo indeksai (per pastaruosius 5 metus): institucijos

Nurodytos įstaigos, su kuriomis 2016 m. kontaktavo ne mažiau 100 respondentų	2001	2002	2004	2005	2007	2008	2011	2014	2016
Miestų ir rajonų savivaldybės	-	0,26	0,25	0,22	0,18	0,36	0,21	0,24	0,16
Greitosios medicinos pagalbos stotis	-	-	-	0,14	0,09	0,11	0,10	0,13	0,08
Ambulatorijos, medicinos punktai	-	-	-	0,17	0,13	0,14	0,15	0,22	0,14
Poliklinikos	0,16	0,23	0,22	0,24	0,23	0,28	0,24	0,32	0,16
Miestų ir rajonų ligoninės	0,31	0,44	0,30	0,39	0,34	0,50	0,47	0,53	0,36
Respublikinės ligoninės/ klinikos	0,36	0,55	0,52	0,49	0,33	0,55	0,52	0,53	0,40
Kelių policija	0,50	0,53	0,50	0,61	0,40	0,62	0,58	0,43	0,22
Bendrojo lavinimo mokyklos	-	-	-	0,09	0,04	0,10	0,09	0,13	0,12
Universitetai	-	-	-	0,27	0,15	-	0,09	0,16	0,13

Davimo indeksai (per pastaruosius 5 metus): institucijos

Nurodytos įstaigos, su kuriomis 2016 m. kontaktavo ne mažiau 100 respondentų	2001	2002	2004	2005	2007	2008	2011	2014	2016
Miestų ir rajonų savivaldybės	-	0,18	0,18	0,10	0,10	0,24	0,07	0,21	0,05
Greitosios medicinos pagalbos stotis	-	-	-	0,06	0,04	0,08	0,07	0,11	0,03
Ambulatorijos, medicinos punktai	-	-	-	0,08	0,12	0,09	0,13	0,25	0,07
Poliklinikos	0,21	0,22	0,21	0,22	0,21	0,22	0,18	0,28	0,10
Miestų ir rajonų ligoninės	0,38	0,40	0,34	0,37	0,37	0,44	0,44	0,47	0,23
Respublikinės ligoninės/ klinikos	0,46	0,58	0,56	0,45	0,48	0,56	0,48	0,5	0,27
Kelių policija	0,51	0,50	0,48	0,52	0,48	0,51	0,41	0,35	0,12
Bendrojo lavinimo mokyklos	-	-	-	0,08	0,04	0,08	0,07	0,11	0,06
Universitetai	-	-	-	0,18	0,16	-	0,05	0,22	0,08

Gyventojai 2001-2016

Kyšio dydis

Kyšio dydį nurodė ne mažiau 10 respondentų	Nurodė kyšio dydį	2014 m. vidurkis litais	2016 m. vidurkis EUR
Sveikatos patikrinimo pažymų išdavimas	11	80	30
Neįgalumo ir darbingumo pažymėjimų gavimas	13	380	200
Asmens sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugų gavimas	31	220	120
Bendrosios praktikos gydytojo paslaugos	73	200	40
Chirurginė operacija	106	460	140
Slauga ligoninėje	35	220	50
Odontologo paslaugos	12	140	170
Kitos asmens sveikatos priežiūros ir gydymo paslaugos	30	190	80
Kelių eismo taisyklių pažeidimų nagrinėjimas ar nuobaudos skyrimas	16	270	60

Q33. Kokia buvo VIDUTINĖ finansinė išraiška duotų pinigų ar kitos naudos valstybės tarnautojui šioje institucijoje? Jei esate davęs pinigų ar kitos naudos, pabandykite įvertinti jo vidutinę vertę litais.

Gyventojai 2016

2016 m. rugsėjis - spalio

36

Tyrimas atliktas LR Specialiųjų tyrimų tarnybos
užsakymu

Kova su korupcija

Institucijos ir socialinės grupės, galinčios prisidėti prie realaus korupcijos sumažinimo

	2005	2007	2011	2014	2016
Specialiųjų tyrimų tarnybos	45%	43%	47%	43%	57%
Seimas	-	-	-	54%	53%
Vyriausybė	-	-	-	53%	50%
Teisėsaugos institucijos	-	-	-	48%	46%
Gyventojai	43%	32%	35%	37%	35%
Žiniasklaida	54%	43%	49%	28%	30%
Valstybės kontrolė	51%	47%	54%	31%	27%

Gyventojai 2005-2016

Institucijos ir socialinės grupės, galinčios prisidėti prie realaus korupcijos sumažinimo

	2005	2007	2011	2014	2016
Seimas	-	-	-	45%	57%
Specialiųjų tyrimų tarnybos	-	-	-	37%	57%
Vyriausybė	-	-	-	55%	49%
Gyventojai	43%	35%	45%	34%	44%
Teisėsaugos institucijos	-	-	-	44%	44%
Žiniasklaida	61%	45%	53%	39%	41%
Valstybės kontrolė	48%	43%	51%	27%	33%
Švietimo institucijos	21%	19%	32%	17%	26%
Verslo įmonės	19%	16%	21%	21%	25%
Savivaldybės	-	-	-	-	23%
Šeima	16%	5%	27%	15%	14%
Socialiniai tinklai	-	-	19%	12%	11%
Vyriausioji tarnybinės etikos komisija	-	-	-	17%	10%
Nevyriausybinės organizacijos	16%	9%	21%	11%	8%
Bažnyčia	19%	11%	17%	11%	7%

Įmonės 2005-2016

2016 m. rugsėjis - spalio

Antikorupcinis potencialas

Dalyvavimas antikorupcinėje veikloje

	2005	2007	2011	2014	2016
Žino, kur kreiptis	22%	18%	24%	27%	39%
Praneštų apie korupciją	23%	24%	26%	18%	23%
Norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje	17%	15%	15%	12%	12%

Gyventojai 2005-2016

2016 m. rugsėjis - spalio

Dalyvavimas antikorupcinėje veikloje

	2005	2007	2011	2014	2016
Žino, kur kreiptis	44%	35%	60%	37%	61%
Praneštų apie korupciją	21%	25%	34%	36%	35%
Norėtų dalyvauti antikorupcinėje veikloje	17%	21%	28%	21%	18%

Įmonės 2005-2016

2016 m. rugsėjis - spalio

Ar esate girdėjęs apie Specialiųjų tyrimų tarnybą ir ar žinote, koks yra jos pagrindinis uždavinys?

	2014	2016
Esu girdėjęs ir žinau jos pagrindinį uždavinį	32%	47%
Esu girdėjęs, tačiau nežinau, koks jos pagrindinis uždavinys	47%	42%
Nesu girdėjęs	21%	11%

Gyventojai 2014-2016

Ar esate girdėjęs apie Specialiųjų tyrimų tarnybą ir ar žinote, koks yra jos pagrindinis uždavinys?

	2014	2016
Esu girdėjęs ir žinau jos pagrindinį uždavinį	46%	58%
Esu girdėjęs, tačiau nežinau, koks jos pagrindinis uždavinys	36%	38%
Nesu girdėjęs	18%	4%

Įmonės 2014-2016

Ačiū už dėmesį!